

Pirkanmaan keskuspuhdistamon ympäristövaikutusten arviointiohjelman esittelytilaisuudet, yhteenveto ryhmätöistä

Pöyry Environment Oy
PL 50 (Jaakonkatu 3)
FI-01621 Vantaa
Finland
Kotipaikka Helsinki, Finland
Y-tunnus 0196118-8
Puh. +358 10 3311
Faksi +358 10 33 26600
E-mail: environment.fi@poyry.com
www.environment.poyry.fi

Päiväys 30.10.2007

Sivu 1 (7)

Tähän muistioon on koottu Pirkanmaan keskuspuhdistamon ympäristövaikutusten arviointiohjelman esittelytilaisuuksien (Tampere 23.10., Pirkkala 24.10. ja Nokia 26.10.) yhteydessä järjestettyjen ryhmätöiden keskeinen sisältö. Lisäksi on esitetty yleiskeskusteluissa esille nousseita seikkoja.

1 YLEISTÄ RYHMÄTÖISTÄ

Ryhmätöihin osallistuneiden määrä vaihteli merkittävästi paikkakunnittain. Eniten osallistujia oli Nokialla, missä lähes kaikki yleisötilaisuuteen tulleet ottivat osaa ryhmätöihin.

Ryhmätyöt järjestettiin yleisötilaisuuden puolivälissä hankevastaavan, yhteysviranomaisen ja konsultin alustusten jälkeen. Ryhmätyöskentelyyn käytettiin aikaa noin puoli tuntia ja osa tuloksista esiteltiin yleisölle ennen yleiskeskustelua.

	Tampere 23.10.07	Pirkkala 24.10.07	Nokia 26.10.07
Yleisön määrä esittely- tilaisuudessa	15 hlöä	41 hlöä	59 hlöä
Ryhmätöihin osallistuneiden määrä	alle 10 hlöä	n. 35 hlöä	n. 50 hlöä

2 RYHMÄTÖISSÄ ESILLE NOUSSEET ASIAT

Seuraavissa taulukoissa on esitetty eri paikkakunnilla esiin nousseita seikkoja ja kysymyksiä.

	Tampere 23.10.07	Pirkkala 24.10.07	Nokia 26.10.07
Mihin asioihin ympäristövaikutusten arvioinnin tulisi keskittyä?	- Ve 0+ on otettava vahvemmin esille - Puhdistettujen jätevesien purkamisen vaikutukset ovat pitkäkestoisia - Miten jäteveden käsittelyn tuotteita voidaan hyödyntää? (esim. liete maataloudessa, kaasua uutena energiaratkaisuna?) - Tuotava esiin myös keskuspuhdistamovaihtoehdon myönteiset vaikutukset nykyisten puhdistamojen lähiympäristössä - Ve 1 ja 2: onko riski keskittää kaikki yhteen paikkaan? - Arvioinnin kohteena tulisi olla uusimmat puhdistusmenetelmät - Voidaanko jäteveden määrää ehkäistä tulevaisuudessa? Tulevaisuus näkökulma mukaan - Kustannukset ja rahoitus selvitettävä - Liikenteen vaikutukset tuotava esille - Onko rakentaminen kilpailutettava EU-alueella? - Mikäli keskuspuhdistamo rakennetaan, riittääkö louhintayritysten kapasiteetti?	- Ve 0+: mitä tapahtuu pienimmille puhdistamoille? - Keskuspuhdistamon rakentaminen vaikuttaa lähiympäristöön (tärinä, haju, tiet: vaikutukset luontoon ja metsiin)? - Käytönaikaiset vaikutukset tärkeitä - Häiriötilanteiden kuvaaminen on tärkeää: todennäköisyys, vaikutukset vesistöön, riskien minimointi - Vesien johtaminen; Tunnelien syvyys, ajotunnelit, kuinka monta ajotunnelia? - Puhdistettujen vesien johtaminen oleellista: mihin johdetaan, mitkä ovat vaikutukset (esitettyjä näkemyksiä: virkistysarvo huononee; kalasto ja veden laatu ovat palautuneet ennalleen, miksi tuhotaan?) - Kalliotunnelien vaikutus maankäyttöön (kenellä oikeus mm. maanalaiseen kallioon) - Lietteenkäsittelyn vaihtoehdot ja vaikutukset mm. hajuun ja liikenteeseen esille - Helsingissä ja Turussa paikka keskuspuhdistamolle oman kunnan alueelta, miksi ei löydy Tampereelta? - Miksi käytetään / suunnitellaan vanhaa tekniikkaa uuteen paikkaan, eikä suunnitella uusia jätevedenkäsittelymenetelmiä entisillä puhdistamopaikoilla? - Suunnitelmapakettien tulisi olla ajantasaisia - Kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää internettiä: kuinka pitää hanke julkisuudessa? - Voidaanko pitää ylimääräisiä yleisötilaisuuksia kun asioita on selvitetty	- 0+-ve tarkasteltava samantasoisesti - Ve 0+: arvioidaanko siirtoviemäriinjojen ympäristövaikutukset? - Arvioidaan tasapuolisesti sekä rakentamisen että käytön aikaiset vaikutukset - Onko vaihtoehtoa, jossa purkuputkia olisi useampia kuin yksi samasta keskuspuhdistamosta? Miksi Näsijärvi ei ole mukana? - Purkuputken päähän keskityttävä - Purkuputki mereen saakka: miksi ei mukana vaihtoehdoissa - Purkupisteiden sijainnit: tiedetäänkö millaisia virtauksia ja syvänteitä, havainnot paikan päältä vai laskelmia? - Keskityttävä vesistövaikutuksiin - Häiriötilanteiden hallinta ja vaikutukset kuvattava; esim. minkälaisen ongelman yksi ohituspaikka aiheuttaa? - Rakentamisen aikaiset vaikutukset oleellisia: missä kalliolouhetta käytetään, miten pystytään hyödyntämään, kalliomassan laatu tutkittava - Tunnelien rakentamisen vaikutukset asukkaiden näkökulmasta (tärinä, melu, kaivot) - Teollisuusjätevesien yhteiskäsittely: tullaanko teollisuusjätevesiä johtamaan, miten vaikuttaa purkuvesiin, valtavat määrät, miksi teollisuus ei itse huolehdi? - Keskitetyn ratkaisun ongelmakohdat: vaikutukset kalastoon, kalaston makuhaitat etc. - Keskitetyn puhdistamon toimintavarmuus selvitettävä - Häiriötilanteet nykytilanteessa: kuinka usein tapahtunut Viinikanlahdella? - Lietteenkäsittely tuotava selvästi esille - Louhintajätteen käsittely arvioitava - Hajautetun jäteveden purkamisen vaikutukset esille

	Tampere 23.10.07	Pirkkala 24.10.07	Nokia 26.10.07
Mihin eri hankevaihtoehdot (VE 0+, VE1, VE2) vaikuttavat eniten?	- Ve 0+: kehitettävien puhdistamojen investointikustannukset - Ve1 ja 2: maankäyttövaikutukset lopettavien puhdistamojen alueella - Ve1 ja 2: rakentamisen vaikutukset talouteen ja työllisyyteen - Ve 1: rakentaminen vaikuttaa lähistön asukkaiden elinoloihin - Ve 2: vaikutukset luonto- ja virkistysarvoihin, vapaa-ajan reitistöihin, vaikutukset Kolmenkulman yritysalueen kehittämiseen	- Ve 0+: vähäisimmät muutokset ympäristössä, vesistökuormitus tasaisemmin isommalle alueelle - Ve1 ja 2: mitä tapahtuu kaivoille? Suotautuuko tunneleista jätevettä ympäristöön? - Ve1 ja 2: Maanarvon muutokset eri alueilla? - Ve1 ja 2: Lunastetaanko tunneleiden yläpuoliset maa-alueet? Mitä näillä alueilla saa tehdä? - Ve1 ja 2: Vesistövaikutukset keskeisiä - Ve 1: liikenteen ja melun vaikutukset selvitettävä - Ve 1: voidaananko kompensoida haittaa toteuttamalla haja-asutusalueiden viemäröinti? - Ve 1. Pirkkala on pieni kunta, mahtuuko tällainen laitos, pirstoo luonnonkokonaisuuksia eikä yhtenäisiä alueita enää jää. Pirkkalassa jo nyt seudun lentokenttä ja ohitustie yritysalueineen. Miksi ei tutkita purkupaikkaa Näsijärveen? - Ve 1: puhdistamo sijaitsee keskeisellä virkistysalueella (mm. sienestys) - Ve 1 ja 2: mitkä ovat tunnelien ja ajotunnelien vaikutukset? - Ve 1 ja 2: teiden ja siirtoviemärien kohdilla tulee puustomenetyksiä, onko oltu yhteydessä maanomistajiin? - Ve 1: merkitys kunnan maankäytölle ja kasvutavoitteisiin?	- Ve 0+: usean pienen puhdistamon etu: typpi haihtuu prosessista ja tapahtuu jäteveden itsepuhdistumista paremmin kuin isossa puhdistamossa - Ve 0+: tasaisempi ympäristökuormitus myös ongelmatilanteissa - Koukkujärvellä on jo nykyisellään hajuhaittaa kaatopaikan takia ja meluhaittaa murskaus-toiminnasta: ei lisääntyne paljon, vaikka puhdistamo rakennettaisiin - Ympäristöhaitat rakentamisen aikana: 10 vuotta pölyä, tärinää ja liikennettä tunneleitten rakentamisesta - Ve1 ja 2: vesistövaikutukset, lietteen käsittely ja kuljetus, tunnelien rakentamisen vaikutukset, hajuhaitat laitoksen lähiympäristössä - Ve1 ja 2: keskuspuhdistamon ja purkupaikkojen vaikutukset kiinteistöjen arvoon - Ve1 ja 2: onko katastrofitilanteessa (häiriö) Kulovesi menetetty? - Ve 1 ja 2: purkupuutken pään kohdalle kertyy laajalle alueelle lietettä: selvitettävä

	Tampere 23.10.07	Pirkkala 24.10.07	Nokia 26.10.07
Mitä alueita/kohteita pitäisi arvioinnissa erityisesti ottaa huomioon?		- Yhden ajotunnelin pään kohdalla golfkenttä, miten vaikuttaa - Pohjavesialueet selvitettävä. Miten tunnelit vaikuttavat porakaivojen veden laatuun, onko niiden sijainti selvitetty? - Siirtoyhteydet kulkevat pohjavesialueiden läheltä, miten vaikuttaa? - Rakentaminen tuottaa suuret määrät louhetta: arseenipitoisuus tulee olemaan ongelma - Lentokentän vaikutus otettava huomioon: lentokenttä on sotilaallinen kohde, onko keskittäminen kriisitilanteessa turvallisuusriski? Minkälaisen piipun voi rakentaa kentän viereen, miten vaikuttaa hajun esiintymiseen? Aiheuttaako lokkiongelmia lentokenttäalueelle? - Väestöturvallisuudesta vastaavan näkemykset mukaan arviointiin. - Lentokentän tie jo nyt ruuhkautunut. - Aniantie ei kestä raskasta liikennettä.	- Melon padon käyttö: välillä kiinni ja välillä auki, aiheuttaa Kuloveteen kausia, jolloin vesi ei virtaa - Kulovesi on matala, voimakkaampi virtaus alkaa vasta Hartolankoskelta - Kulovedessä sijaitseva purkuvaihtoehto: alue matala, vesi kiertää ympäri - Yhden purkupuutken pään kohdalla Knuutilan kartano, juhlapaikka, miten vaikuttaa - Pyynikin kautta menevä linjaus: suunniteltua tiehanketta ei takavuosina voitu toteuttaa harjun läpi ympäristövaikutusten takia - Arvioitava vaikutukset Vihnusjärven pohjavesialueeseen ja Nokian vedenottamoihin - Koukkujärven lähiympäristössä otettava huomioon alueen virkistyskäyttö (hiihto, vaellus Kaakkurinjärvelle) ja Kolmenkulman alueen suunnitelmat

3

YLEISKESKUSTELUSSA ESILLE NOUSSEITA ASIOITA

Tampere

- Uusimmat käytettävissä olevat puhdistusmenetelmät ovat mukana arvioinnissa
- Taloudellisten vaikutusten arviointi ei varsinaisesti kuulu ympäristövaikutusten arviointiin
- 0+- vaihtoehto on tuotava selkeästi esille
- Maksetaanko maanomistajille korvausta kalliitunnelien kiviaineksista?
- Kuinka paljon Tampereen kaupunki saa rakennusmaata jos keskuspuhdistamo toteutetaan?

Pirkkala

- Kuinka paljon Tampereen kaupunki hyötyy jos keskuspuhdistamo toteutetaan?
- Aniantie ja sen lähiympäristö eivät kestäisi rakentamisaikaisista liikennettä
- Löytyykö Lentokenttä Pohjoiselle parempaa nimeä?
- Saadaanko hankkeesta havainnollistavia valokuvasovitteita?
- Minkälainen on purkupaikkojen jäättilanne?
- Saadaanko keskuspuhdistamolla merkittävää hyötyä puhdistustuloksessa verrattuna 0+-vaihtoehtoon?
- Keskustelua Tampere Veden lupapäätösvalituksesta.
- Miksi yleisötilaisuudessa on erilaiset kartat kuin YVA-ohjelmassa?
- Kuka korvaa, jos porakaivo kuivuu?
- Miksi ei tutkita Näsijärveä purkupaikkana?
- Miten mereen asti ulottuvaa purkuputkea on selvitetty?
- Avoimuus ja yleisötilaisuudet ovat hyvä asia, tunne että voi vaikuttaa.
- Suunnittelussa tapahtuvissa muutoksissa olisi hyvä tiedottaa myös sanomalehdissä.
- Arviointiohjelman luettua ei voi välttyä ajatukselta, että Ve 0+ olisi paras.
- Voiko kunta olla osallistumatta hankkeeseen?
- Helsinki ja Turku ovat huonoja referenssipuhdistamoja siinä mielessä, että ne molemmat sijaitsevat keskusta-alueilla. Miksi Tampere työntää puhdistamoa pois omalta alueeltaan?
- Mitkä ovat eri vaihtoehtojen kustannukset?
- Onko vaarana, että keskuspuhdistamoa varten perustettava 14 kunnan osakeyhtiö ulkoistaisi toimintonsa?
- Pirkkalassa on 15 tuhatta asukasta ja Tampereella 200 tuhatta, onko oikeudenmukaista tuoda seudun jätevedet näin pieneen kuntaan?
- Kuka maksaa hankkeen?
- Alenevatko jätevesikustannukset Pirkkalassa?

Nokia

- Voiko purkupaikkoja hajauttaa?

- Lietteen käsittelyn ja kuljetusten vaikutukset pitää selvittää.
- Miten purkuputkea merelle selvitetään?
- Miksi Näsijärveä ei ole esitetty purkupaikaksi?
- Tutkiiko Tampereen vesi uutta puhdistamoja valitettuaan Viinikanlahden ja Raholan ympäristöluvista?
- Miten poikkeustilanteiden vaikutuksia arvioidaan?
- Miten arvioidaan vaikutukset rantakiinteistöjen arvoihin?
- Tehokkaita laitoksia voidaan rakentaa, mutta häiriö- ja poikkeustilanteet ovat ongelmallisia. Hajautetussa vaihtoehdossa ongelmat ovat helpommin hallittavissa.
- Miksi ei ole vaihtoehtoa, jossa olisi useampi purkupaikka? Kurjuus tulisi jakaa tasapuolisesti kaikille.
- Kuinka paljon nykyisten puhdistamojen modernisointi maksaa. Nokialla riittäisi 5 M€?
- Kuinka aitoa kansalaisten kuuleminen on YVA-prosessissa, pitääkö asukkaiden mielipiteet ottaa huomioon?
- Nokian kaupunki on edellyttänyt ”putki merelle”-selvitystä.
- Millä tavalla kalliotunneleiden seinät käsitellään?

Muistion laati

Arto Ruotsalainen